

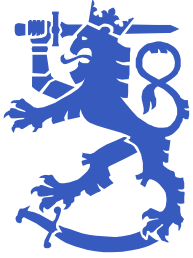
VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen koulutusjärjestelmässä

Linjauksen toimeenpano

Tausta

- [Parlamentaarisen ryhmän linjauksissa](#) yhtenä jatkovalmistelua edellyttävänä linjauksena **korkeakoulujen ja oppilaitosten nykyisen työikäisille kohdennettavan koulutustarjonnan uudistaminen**.
 - Toimenpide 7: Uudistetaan korkeakoulujen ja oppilaitosten nykyistä työikäisille kohdennettavaa koulutustarjontaa, tarvittaessa kokeiluin, työelämän ja koulutuksen järjestäjien välisenä yhteistyönä.
- Valmistelun tueksi laadittu syksyllä 2021 [keskustelumuistio](#), jonka pohjalta käytiin keskustelua korkeakoulujen, ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja vapaan sivistystyön oppilaitosten järjestöjen edustajien kanssa.
- Koherentti politiikkakokonaisuus muiden koulutuspoliittisten tavoitteiden kanssa (mm. kopo-selonteon linjaukset) huomioiden keskeiset johtopäätökset ja toimintaympäristön muutokset

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Korkeakoulujen ja oppilaitosten nykyinen työikäisille kohdennettu koulutustarjonta

JATKUVA OPPIMINEN tarkoittaa koko elämänkaaren aikaista, eri elämäalueille ulottuvaa oppimista.

TYÖSSÄ OPPIMINEN

- kokeneemman työntekijän tai mentorin opastuksella, koulutuksessa,
- itsenäisesti,
- verkkomateriaalien avulla jne.

Nykyisin osaamisen kehittäminen aikuisiällä on palapeliä, mitä sen ei pitäisi olla.

JATKUVAN OPPIMISEN UUDISTUS

KOULUTUSSISÄLLÖT

- työpaikalla tarjottavat opinnot,
- koulutusjärjestelmän tarjoamat koulutukset sekä
- muut kurssit/koulutukset.

OPPILAITOS

HARRASTUS

KURSSI

TYÖ

Jatkuva oppiminen kattaa koulutusjärjestelmän mukaisen oppimisen ja siitä täysin riippumatta tapahtuvan oppimisen.

OPISKELUN AIKAINEN TOIMEENTULO

- palkka
- aikuiskoulutustuki
- työttömyysetuus
- opintotuki

Mitä osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia on tarjolla oppijalle?

AMMATILLINEN KOULUTUS:

- tutkinnon osat, tutkinnot, valmentava koulutus, työvoimakoulutus, muu ammatillinen koulutus

LUKIO:

- aikuislukio

KORKEAKOULUT:

- tutkinnot, tutkinnon osista koostuvat koulutukset (avoimet kk-opinnot, täydennyskoulutus), erikoistumiskoulutukset, maahanmuuttajien valmentava koulutus, täydennyskoulutus (liiketaloudellinen toiminta).

VAPAA SIVISTYSTYÖ:

- laaja vapaatavoitteisten koulutusten tarjonta, maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon ja muun kotoututtavan suomen/ruotsin kielen koulutuksia

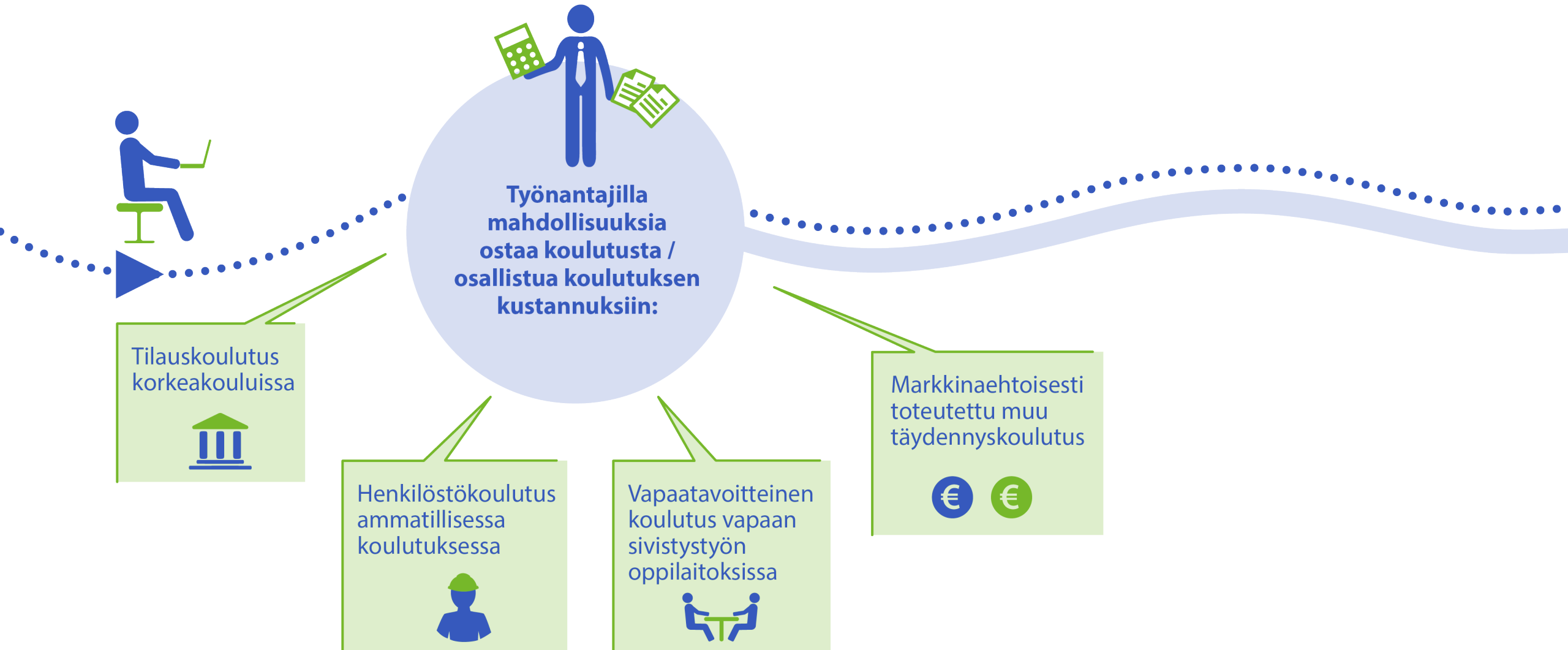

KOULUTUSSISÄLLÖT

- työpaikalla tarjottavat opinnot,
- **koulutusjärjestelmän tarjoamat koulutukset** sekä
- muut kurssit/koulutukset.

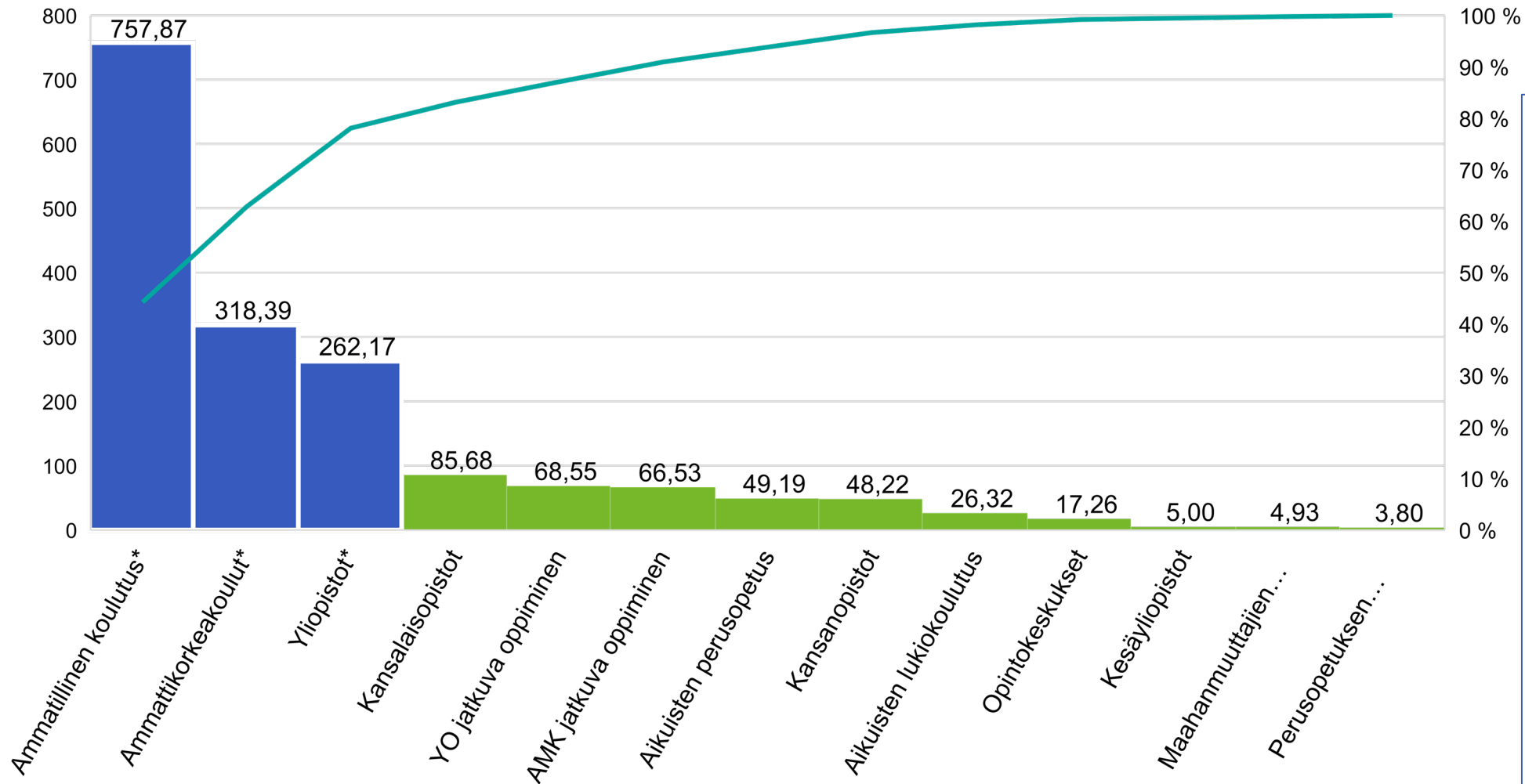
Mitä osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia on tarjolla työntajille?

Koulutuksen julkinen rahoitus kohdentuu tutkintoon johtavaan koulutukseen, jota työkäiset hyödyntävät

Julkinen rahoitus OKM:n hallinnonalan työkäisille kohdennettuun koulutukseen v. 2021 (M€)

*Arvio laskennallisen rahoituksen kohdentumisesta. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen kohdentumisesta on käytetty vähintään 25 v. osuutta vuoden 2021 laskennallisen rahoituksen (yht. 1,85 mrd.) perusteena käytetyistä suoritteista. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rahoituksen arvio perustuu koulutuksen suoritteiden perusteella myönnetyn (pl. jatkuva oppiminen) rahoituksen osuuteen, josta on laskettu vähintään 30 v. tutkinnon suorittaneiden osuutta vastaava osuus. Korkeakoulut saavat valtionrahoitusta rahoitusmallin kautta perustuen suoritteisiin sekä strategiarahoituksena. Strategiarahoitus kohdistuu korkeakoulujen omien strategioiden mukaisiin toimiin tai hallitusohjelmasta nouseviin strategisiin hankkeisiin. Ammattikorkeakoulujen kokonaisrahoitus rahoitusmallin kautta on 835M€ ja yliopistojen 1,730M€.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

**Tavoitteena joustava oppijan
polku ja osaamistarpeisiin
vastaava koulutustarjonta**

Työikäisen oppijan joustava polku

Henkilö osallistuu
**joustavasti eri
muotoiseen osaamisen
kehittämiseen
eri vaiheissa elämää**
(työn ohessa,
työttömyysjaksojen aikana,
perhevapailta
palatessa tms.)

Tarjolla
erilaisia vaihtoehtoja
osaamisen kehittämiseen
henkilön tarpeiden mukaan
(koulutusasteet ylittäen jne.)
OSAAMINEN EDELLÄ

Mahdollistava viitekehys:
hakeva toiminta,
ohjaus,
osaamisen tunnistaminen,
osaamiskartoitukset,
digitaaliset palvelut,
etuudet jne.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

**Minkä on muututtava
nykyisestä?**

Mitä tavoitteiden saavuttaminen edellyttää?

- Koulutustarjonnan ja sen toteutuksen oltava joustavampaa
 - Vastattava entistä paremmin työikäisten, työelämän ja alueiden muuttuviin osaamistarpeisiin
 - Mahdollistettava opiskelu työnteon ja perhe-elämän ohessa (ei alenna työllisyysastetta)
- Rajalliset julkiset voimavarat kohdennettava yhteiskunnan ja työelämän kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla
- Järjestelmän kannustettava alueellisesti ja valtakunnallisesti yhteistyöhön koulutusasteiden välillä ja sidosryhmien (ml. työelämän) kanssa
- Aliedustetut ryhmät huomioitava koulutustarjonnassa ja koulutusten toteutuksessa nykyistä paremmin
 - Ohjausta on oltava enemmän tarjolla hakeutumisen ja osaamisen kehittämisen tueksi

Askeleet kohti muutosta 1

- Koulutuksen järjestäjien toimintamallit ja ohjaus- ja rahoitusjärjestelmä tukemaan koulutuksen tarjonnan suuntaamista yhteiskunnan ja työelämän tarpeisiin
 - **Ohjauksen ja rahoituksen kehitystyö**
 - Toteutus osana [toisen asteen uudistamishanketta](#) ja [korkeakoulujen kestäväen kasvun ohjelmaa](#)
 - **Korkeakoulujen jatkuvan oppimisen strategia**
 - **Koulutustoimijoiden jatkuvan oppimisen toimintamallit ja rakenteet**
 - Toteutus mm. ESR+ valtakunnallisen jatkuvan oppimisen teeman kautta
- Kansallisten säännösten ja määräysten kehittäminen tukemaan osaamisen tunnustamista ja uudenlaisen koulutustarjonnan järjestämistä
 - **Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kehitystyö**
 - **Perustaitojen osaamismerkkijärjestelmä**
 - **Pienet osaamiskokonaisuudet**

Askeleet kohti muutosta 2

- Digitaalisuus lisäämään saavutettavuutta, kohtaantoa ja ohjausta
 - **Digitaaliset palvelut ja tietovarannot**
 - Toteutus osana [jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelmaa](#)
 - **Digitaalisuuden hyödyntäminen koulutusten toteutuksessa**
 - Toteutus osana [toisen asteen uudistamishanketta](#) ja [korkeakoulujen kestävän kasvun ohjelmaa](#)
- Maksuttomuus vähentämään osallistumisen esteitä aliedustetuille ryhmille
 - **Maksuton luku- ja kirjoitustaidon sekä kotouttava suomen ja ruotsin kielen koulutus kotoutumisajan ylittäneille maahanmuuttajille**

Muiden jatkuvan oppimisen linjausten toimeenpano edistää myös koulutustarjonnan uudistamista

- **Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus**
 - Alueellisen yhteistyön tuki
 - Jalostettu ja analysoitu ennakointitieto
 - Koulutustarjonnan täydentäminen ml. hakeva toiminta
 - Ohjauksen kehittäminen ja koordinointi
- **Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma (RRF)**
 - **Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (RRF)**
 - **Ennakoinnin kehittäminen (RRF)**
 - **ELO-strategia**
 - **Pohjoismainen työvoimapalvelumalli**
 - **TYÖ2030**
 - **Etuusjärjestelmän kehittäminen**

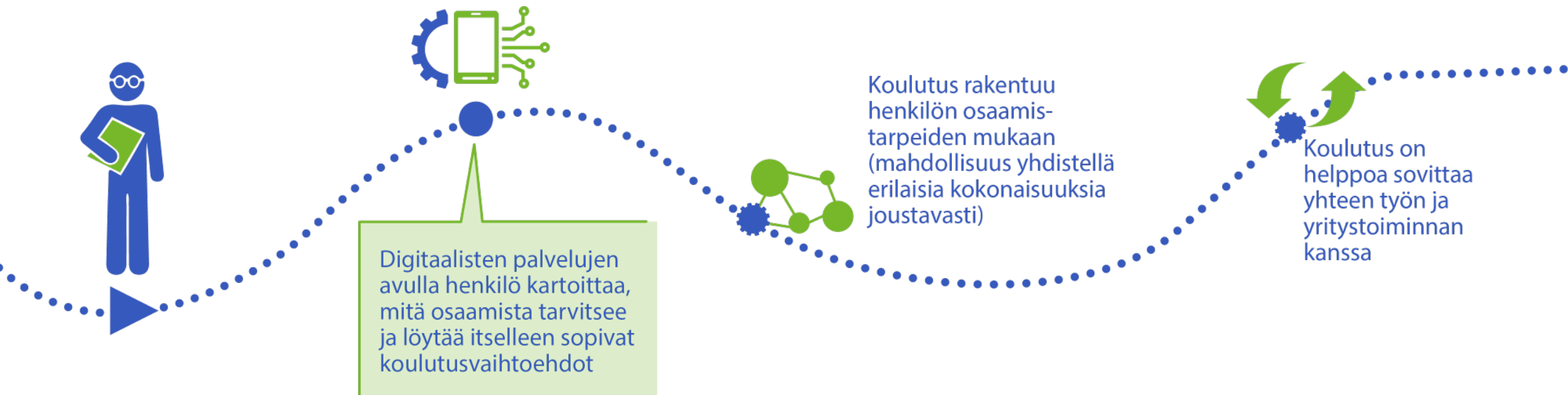
VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Esimerkkitapauksia

*Jatkuvan oppimisen osaamistarpeisiin
vastaaminen eri tilanteissa*

Digitaaliset palvelut tukevat koulutusten saavutettavuutta ja kohtaantoa

Yrittäjä Seppo täydentää osaamistaan yritystoiminnan ohessa

Hankittu osaaminen tehdään näkyväksi ja huomioidaan koulutusten toteutuksessa

Työssäkäyvä Anna aloittaa koulutuksen siirtyäkseen uusiin työtehtäviin.

Annan aloittaessa koulutuksen hänen aiemmin hankkimansa osaaminen on kattavasti osaamistietovarannoissa ja aloitettu koulutus kohdentuu erityisesti puuttuvan osaamisen hankkimiseen.

Osaamisen tietovarannot:
Koski-, Virta ja muut tietovarannot, perustaitojen osaamismerkkijärjestelmä ja pienet osaamiskokonaisuudet

Reagointimahdollisuudet yhä enemmän alueilla

Alueelle kehittyvää tietyn toimialan ekosysteemiä tuetaan

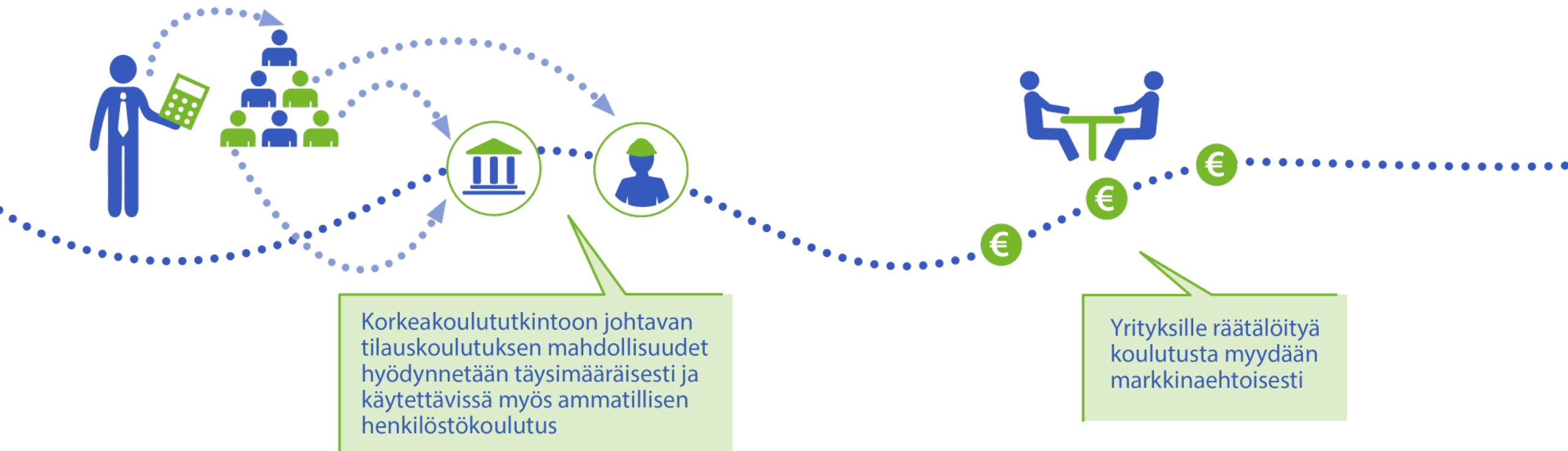
Koulutusjärjestelmällä on paremmat mahdollisuudet vastata alueiden osaamistarpeisiin (määrä, sisältö, toteutus)

Alueellinen ja valtakunnallinen yhteistyö on tiiviimpää

Osuvaa osaamista työnantajien tilaamana

Yritykset ja muut työnantajat vastaavat osaajapulaan hankkimalla koulutuksia

Pätevöitymispolku ulkomailta tuleville on sujuva

Ulkomailta saapuvien työntekijöiden osaamista täydennetään osaajapulaan vastaamiseksi

